

Anne Kalmari kesk ym.

Kirjallinen kysymys tuulivoimaloiden rakentamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Sähköntuotantokapasiteetin kasvattaminen on keskeisimpiä edellytyksiä Suomen vihreän siirtymän hankkeiden vauhdittamiseksi. Viimeisen kymmenen vuoden aikana etenkin tuulivoiman hyödyntäminen on kasvanut merkittävästi. Suomen tuulivoimalat tuottivat vuonna 2023 sähköä 14,4 TWh, mikä vastasi jo noin 18 prosenttia Suomen sähkönkulutuksesta.

Tuulivoimahankkeiden toteutuminen on paitsi yhteiskunnan etu, myös monien kuntien, kaupunkien ja yksityisten maanomistajien intresseissä. Kuntatalouden vaikeina aikoina tuulipuistoista saatavat kiinteistöverotuotot ovat monen kunnan talouden pelastus. Parhaassa tapauksessa merkittävä kiinteistöverotuottojen kasvu mahdollistaa esimerkiksi kuntalaisten entistä paremman palveluiden järjestämisen ja matalamman kunnallisverotuksen.

Tuulivoimahankkeisiin sisältyy myös negatiivisia vaikutuksia, jotka tulee ottaa nykyistä paremmin huomioon jo siksin, että tuulivoimaa ylipäättään voidaan rakentaa paikallisten hyväksymillä ehdoilla. Uudet tuulivoimalat ovat kokoluokaltaan aiempaa korkeampia ja tuulipuistot pinta-alaltaan suurempia. Puiston sijoittumisen kannalta keskeistä on läheinen etäisyys suuriin voimalinjoihin.

Puutteellinen vaikutusarviointi johtaa muun muassa tuulivoimaloiden välittömässä läheisyydessä sijaitsevien kiinteistöjen arvon alenemiseen, meluhaittoihin ja tarpeettomaan metsäkatoon. Maanomistajan omaisuudensuojan kannalta erityisen väärin on, että johtokäytäviä varten lunastettavasta maasta ei makseta edelleenkään tosialliseen arvoon perustuvaa korvausta.

Tuulivoimahankkeiden tulee täyttää jatkossa vaatimus kokonaiskestävyydestä, siten että hankkeissa huomioidaan taloudellisten seikkojen ohella myös ympäristön ja sosiaalisen kestävyyden näkökohdat. Vaikka mainittuja näkökohtia on kyetty tuoreimmissa tuulivoimahankkeissa huomioidaan osittain aiempaa paremmin, on välttämätöntä, että tuulivoimarakentamiselle saadaan lakiin kirjattua selkeät minimivaatimukset. Purkurahastojen vaatimus tulisi kirjata lakiin ja sen tulee koskea myös seuraavia omistajia, mikäli omistaja vaihtuu.

Sääntelyä on tarpeen päivittää, jotta huomioituiksi tulevat nykyistä paremmin esimerkiksi suojaetäisyydet, lunastusasiat, purkurahastot, johtokäytävien kustannusten jaot, haittakorvaukset, ympäristöluvut ja melumallinnuksen ohjeiden päivitykset. Näin saadaan vähennettyä metsäkatoa sekä parannettua omaisuudensuojaa ja tuulivoiman hyväksyttävyyttä. Orpon hallituksella on valmisteilla uusi alueidenkäyttölaki ja eduskuntaan saapui juuri lunastuslainsäädännön uudistaminen, joilla molemmilla on suoraan vaikutusta tuulivoimahankkeisiin. Oli suuri pettymys, että lu-

Kirjallinen kysymys KK 51/2025 vp

nastuslakiin ei otettu markkina-arvoista korvausta mukaan tuulivoimayhtiöiden johtokatuja osalta.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Tullaanko valmistelussa olevaan alueidenkäyttölakiin kirjaamaan minimietäisyys tuulivoimaloiden etäisyydestä asuinrakennuksiin siten, että laissa huomioidaan meluhaittojen lisäksi voimaloiden kasvava korkeus, ja

miksi lunastuslain 30 §:n perusteluissa todetaan, että nauhamaisissa voimajohtoalue-lunastuksissa metsämaan arvo määritellään kuten tähänkin asti,

miksi tuulivoimayhtiöiden tarvitsemissa johtokaduissa ei käytetä markkina-arvoa vaan summa-arvomenetelmää, vaikka muussa lunastuksessa toimitaan toisin, sekä

millä aikataululla hallitus uudistaa lainsäädäntöä siten, että siirtolinjojen alle jääneistä maista maksetaan omistajalle todellista arvonmenetystä vastaava korvaus?

Helsingissä 28.2.2025

Anne Kalmari kesk
Antti Kurvinen kesk
Vesa Kallio kesk